

Čís. 14530.

Při posouzení otázky viny na rozluce lze přihlížeti jen k důvodům, pro které byla rozlučka pravoplatně vyslovena.

(Rozh. ze dne 13. září 1935, Rv II 524/35.)

Srovn. sb. n. s. čís. 12997.

První i odvolací soud neuznaly na rozlučku manželství z viny žalované manželky. Tato uplatnila teprve v opravném řízení, že rozlučka měla býti vyslovena také z viny manželovy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Výrok vyslovující rozlučku a vinu manželčinu stal se pravoplatným a jde v dovolacím řízení již jen o otázku spoluzavinění manželova (rozh. čís. 5505 sb. n. s.), při čemž ovšem nelze uvažovati o tom, jaký praktický význam by tento žádaný výrok pro dovolatelku měl. Dovolatelka vytýká, že odvolací soud nepřihlížel k okolnostem, které přednesla, totiž k opětovným urážkám a zlému nakládání přihodivším se podle jejího tvrzení již před dobrovolným rozvodem manželství sporných stran. Rozlučka manželství byla však pravoplatně vyslovena jen z důvodu cizoložství manželčina a ze žádného jiného. Žalovaná také v první stolici nenavrhlala povolení rozlučky z nějakého jiného důvodu, nýbrž jen zamítnutí žaloby. Teprve, když byla rozlučka z její viny v I. stol. vyslovena, přišla v druhé stolici a přichází ve třetí stolici s návrhem, aby byla rozlučka vyslovena také z viny manželovy pro činy, jež prý se přihodily před dobrovolným rozvodem a jež jako důvod rozlukový neuplatnila. Nelze tedy vinu na pravoplatně vyslovené rozluce pro cizoložství manželčino posuzovati podle činů, jež k rozluce nevedly, když na zmíněném jediném důvodu rozlukovém manžel žádné viny nemá (srv. také rozhodnutí uveř. v S. L. pod čís. 1029).

Čís. 14531.

Přeměnou pohledávky na zaplacení kupní ceny v pohledávku ze zápůjčky zaniká prodatelova výhrada vlastnictví, nebyl-li stanoven opak.

(Rozh. ze dne 14. září 1935, Rv I 1107/35.)

Žalobce prodal Alžbětě L-ové s výhradou práva vlastnického předměty, jež žalovaná exekučně zabavila; podle dohody s kupitelkou byla kupní cena později přeměněna v zápůjčku a zajištěna na nemovitostech kupitelčiných. Dovolává se svého vyhrazeného práva k prodaným věcem žádá žalobce žalobou podle § 37 ex. ř., by exekuce, žalovanou na předměty ty vedená, byla prohlášena za nepřípustnou. Prvý soud

uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y : Jde o to, jaký vliv měla novace, již pohledávka žalobcova z kupní smlouvy byla přeměněna v pohledávku ze zápůjčky, na smlouvenou výhradu práva vlastnického. Podle § 1376 obč. zák. přechází stará pohledávka v novou tak, že zaniká dřívější hlavní závazek a zároveň počíná se nový (§ 1377 obč. zák.). Se starým závazkem zanikají podle § 1378 obč. zák. práva rukojemská, zástavní i jiná s hlavním závazkem spojená, neustanoví-li účastníci něco jiného. Taková úmluva ohledně výhrady práva vlastnického se v souzeném případě nestala a proto vyhrazené vlastnictví zaniklo se starým závazkem.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Novací zaniklo podle § 1378 obč. zák. i žalobcovo vyhrazené vlastnictví, ježto při novaci nebylo zvláštní dohodou výslovně zachováno. Dovolání jest na omylu, usuzuje-li z toho, že výhrada vlastnictví není akcesoriem pohledávky z kupní ceny, nýbrž právem samostatným, že novací nezanikla, a dovolává-li se v tomto směru předpisu § 1379 obč. zák., podle něhož při novaci nelze v pochybnosti starý závazek pokládati za zrušený, pokud ještě může obstát s novým. Tento předpis se vztahuje, jak plyne z ostatních ustanovení § 1379 obč. zák., s nimiž těsně souvisí, jen na vedlejší podmínky původního hlavního závazku, zejména na ustanovení kde, kdy a jak má býti splněn. V souzeném případě nejde o tyto otázky, nýbrž o to, jaký vliv měla novace pohledávky žalobcovy z kupní ceny na jeho právo z výhrady vlastnictví, jímž byla tato pohledávka zajištěna, tedy o otázku, jež jest řešena ustanovením § 1378 obč. zák., podle něhož práva rukojemská, zástavní a jiná práva spojená s dřívějším hlavním závazkem pomíjejí smlouvou o obnovu, neustanoví-li účastníci zvláštní dohodou o tom něco jiného. Názor dovolání, že se toto ustanovení vztahuje jen na akcesorní práva hlavního závazku, k nimž nepatří vyhrazené vlastnictví prodatelovo, nemá opory ani v doslovu tohoto ustanovení, poněvadž toto se zmiňuje nejen o akcesorních právech rukojemských a zástavních, nýbrž zcela povšechně o všech jiných právech spojených s dřívějším hlavním závazkem, a nemá opory ani v jeho smyslu, spočívajícím jen ve zdůraznění samozřejmé zásady, že novací zanikají všechna práva, jež jsou s původním hlavním závazkem obsahově spojena, takže se stanou zánikem původního závazku bezpředmětnými, nebyla-li zvláštní dohodou obsahově přizpůsobena novému závazku. Takový obsahový vztah byl také mezi vyhrazeným vlastnictvím žalobce a jeho pohledávkou z kupní ceny, k jejímuž zajištění sloužila a s jejímž zaplacením měla zaniknouti. Novací byla pohledávka z kupní ceny zrušena a nahrazena pohledávkou ze zápůjčky. Tím se stala výhrada bezpředmětnou a bylo k jejímu obnovení pro novou pohledávku zapotřebí, aby byla přizpůsobena této pohledávce výslovným ujednáním, že vlastnictví žalobcovo má trvat tak dlouho, dokud nebude zaplacená nová dlouholetá pohledávka ze zápůjčky. Neučinily-li strany tak, výhrada vlastnictví podle § 1378 obč. zák. zanikla. Tento důsledek plyne také z toho, že novace se stala soudním smírem, jímž byl celý právní poměr

mezi stranami nově upraven a v němž byla nová pohledávka, žalobcova zajištěna jiným způsobem, totiž zřízením zástavního práva na nemovitosti kupitelově. Mělo tedy další trvání vyhrazeného vlastnictví také z tohoto důvodu býti výslovně ujednáno a ježto se tak nestalo, stala se výhrada vlastnictví bezúčinnou i důsledkem smíru (§ 914 obč. zák.).

Čís. 14532.

Exekuce na pohledávku.

Neuvedl-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu správně poddlužníka, jde to na jeho vrub.

(Rozh. ze dne 14. září 1935, R II 291/35.)

Vymáhající věřitel Dr. Leopold Š. navrhl exekuci zabavením hyperochy jsoucí v soudní úschově, již mu dlužník též postoupil. V exekučním návrhu uvedl jako poddlužníka Městskou spořitelnu ve V. K., u níž byla hyperocha k poukazu soudu uložena. První soud přikázal mu tuto hyperochu při rozvrhu z důvodu postupu, odkázav dalšího věřitele, který hyperochu teprve po postupu zabavil, s odporem podle § 231 ex. ř. na pořad práva. Rekursní soud nevyhověl stížnosti Dr. Leopolda Š-a do tohoto usnesení. Důvody: První soudce přikázal hyperochu správně stěžovateli jen podle postupní listiny, protože ji neměl zabavenou vůbec. Poddlužníkem jest okresní soud, ale v exekučním návrhu za poddlužníka označil vymáhající věřitel Městskou spořitelnu ve V. K. a také jen této bylo jako poddlužníku zabavení doručeno. Neměl tedy vymáhající věřitel na hyperochu žádného přednostního práva zástavního a nemohl proto první soudce v tomto směru k jeho návrhu přihlížeti, protože pravému poddlužníku, okresnímu soudu ve V. K., dosud záповěď, jak to předepisuje ustanovení § 294 odst. III ex. ř., doručena nebyla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody :

Záповěď poddlužníku jest podstatnou částí usnesení povolujícího exekuci na pohledávku a nemá jen informativní ráz. Její doslov musí býti ve shodě s usnesením o povolení zabavení pohledávky či nároku. Podle §§ 294 a 295 ex. ř. pokládá se zabavení soudní úschovy (§ 325 ex. ř.) za vykonané doručení platební záповědi úřadu poukazujícímu. Tímto úřadem byl v daném případě okresní soud ve V. K. jako soud exekuční, k jehož poukazu byla hyperocha uložena do soudní úschovy u Městské spořitelny ve V. K. na její vinkulovanou vkladní knížku. Avšak na tento soud, hledíc k exekučnímu návrhu, nebyla platební záповěď v usnesení exekuci povolujícím vůbec řízena a nemohla býti nahrazena platební záповědí danou Městské spořitelně ve V. K. jakožto úschovně deposita a orgánu likvidujícímu. Jest proto bezvýznamno, byl-li i okresnímu soudu ve V. K. doručen stejnopis usnesení krajského soudu v U. H., povolujícího exekuci zabavením pohledávání příslušejícího straně povinné proti Městské spořitelně ve V. K. z oné vkladní knížky, neboť se tak stalo